

Stanovská, Sylvie (editor)

Milostný nářek, naučení o lásce

In: Stanovská, Sylvie; Kern, Manfred. *Staročeské a německé milostné básnictví vrcholného středověku*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2013, pp. [45]-54

ISBN 9788021063426

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/128484>

Access Date: 22. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

III. Milostný nářek, naučení o lásce

III.1

Dřevo sě listem odievá

- I Dřevo sě listem odievá,
slaviček v keřku spievá.
Máji, žaluji tobě
a méčě srdce ve mdlobě.
- 5 V. Zvolil sem sobě milú,
ta tře mé srdce pilú.
Pila hřeže, ach bolí,
a tvójt budu, kdeť sem koli.
Ro. Srdéčko, divím sě tobě,
že nechceš dbáci o sobě.
10 Tvá radost, veselé hyne
pro tu beze jmene.
- II Ačť bych já ji zmenoval,
mnohýt by mě štrafoval
a rka: „Proč ty tak slúžíš?
Čemu sě milostí chlubíš?“
- 5 V. Neustavičný milovník
jako u cesty hřečpík:
k čemu sě koli pričíní,
a tomu všemu uškodí.
Ro. Ktoť sem, tenž nosímt pilu,
10 jáť mám najkraší milú,
tétť nikomu nepoviem,
sámtť ji s mým srdéčcem viem.

III V. Viera vierě pomáhá.
Kdeť sú dva sobě věrna –
on jí a ona jemu –,
nepoviedaj třeciemu.
5 Mnohýt sě rád honosí,
tentě tajemství pronosí.
Ach naň, zlýt obyčejť jmá!
Nepřejeť mu, ktoť jeho zná.
Ro. Poniž on vás tak hanie,
10 prosímť vás, panny i panie,
přezdiec jemu: „Rušíkvas,“
vyščěrčmež jeho pryč od nás!

III.2

Cancio de amore / Račtež poslúchati

Cancio de amore

- I Račtež poslúchati,
panny i panie,
coť vám chci spievati:
nové skládanie.
- II Mámt' já jednu paní,
tét' s věrú slúžím,
pro niť v tůhách vadnu,
své srdce mučím.
- III Jít k libosti skládám
toto spievanie,
svým srdcem nevládnú
pro milování.
- IV Radím to každému
se vši pilností:
Kto chce zdraví svému,
varuj sě milosti!
- V Milost jiné nenie
nežli smrt druhá,
krátké utěšenie
a věčná túha.
- VI Ktož milosti nezná,
zdát se jemu klam.
Kohož Buoh nesprostí,
skusít toho sám.
- VII Ach, těžká milosti,
co ty máš moci!
Dáš túženie dosti
ve dne i v noci.
- VIII Pakli toho neučiníš,
mne hrdla zbavíš:
po mně trvati nebudeš,
brzo zahyneš.
- IX Kohož milost svieže,
v tůhách oplyne.
Pane Bože, buď ho stráže,
ať nezahyne.
- X Ktož milosti slúží,
mát' těžkú bolest,

- ustavičně túží,
sám nevie, co jest.
- XI Zbudeť všeho smysla
i všeho zdravie,
máť psoty bez čísla,
jakož múdří pravie.
- XII Za najväčší věci
jmáť v srdci milú,
stratíť k jiedlu žádost,
paměť i sílu.
- XIII Jmáť nesmiernú péči,
ať by s ním byla,
nemáť jiné řeči
než: „Auvech, má milá!“
- XIV Jakož mi šě stalo,
má milá, pro tě.
Bývám vesel málo,
jsa v mnohé psotě.
- XV Jáť radostně čekám
tvého smilovanie,
ale šě hrozně lekám
tvého pozúfanie.
- XVI Když ty koli ráčíš,
ty mě utěšíš;
když mi svú přiezeň zračíš,
mě smutku zbavíš.
- XVII Odtušiš mi pravě,
milý pane mój,
všé tesknosti zbav mě,
srdce mé ukoj!
- XVIII Odplatiž mi šě, milá,
svú věrnú milostí!
Bóh daj s Kristem byla
u věčné radosti!
- XIX Ach, nesmělé srdce
cti nedochodí,
ani pěknú panenku
za ruku vodí.

Strofy zapsané při okraji:

list 145r, spodní okraj:

R I Pro niť trpím mnoho
 na každú hodinu.
 Sám Buoh svědom toho,
 kdyžt' odpočinu.

list 145v, horní okraj:

R II Nebo každý mladý
 milosti nabude,
 nesnadnět' jie zbude,
 leč v hoři pobude.

R III Tys mé srdce jala
 velice příliš,
 spanís mi odjala,
 mdlobú mne kvílíš.

list 145v, spodní okraj:

- R IV Zbav mě mé tesknosti,
mé utěšení,
popřej mi radosti
skrze odtušení.
- R V Nedaj zahynúti
v těžkéj tesknosti!
Rač mě přivinúti,
milá, k svej milosti.
- R VI Odtuš mně, věrnému
služebníkovi,
odtuš mně, smutnému
milovníkovi.
- R VII Odtuš svému slúze,
srdečná milá,
nedaj býti v túze,
Bóh daj zdráva byla.
- R VIII Nedaj zahynúti,

list 146r, spodní okraj

- srdečná má milá,
rač mě přivinúti,
Bóh daj zdráva byla.
- R IX Rač mě přivinúti,
má milá, k sobě!
Rač mi s věrú přieti
jako já tobě.
- R X Učiniž, zmilitká,
srdci polehčení!
Rač mi polehčiti
skrze odtušení.

III.3

De amore mundi cancio de coloribus / Barvy všechny

De amore mundi cancio de coloribus

- I Barvy všechny, jenž rostú na poli,
kteréž nosí zemská rolí,
Buoh zjednal k své vůli,
co se to znamená koli.
- II Modrú barvu múdří chválé,
neb se v ničem nezkalé;
co činí, to všechno stálé,
protož jest ta hodna krále.
- III Biela barva dobrú nádejí miení,
ale žet se snadně ušpiní,
protož ji mnozí viní,
že z radosti smutek činí.
- IV Šerá barva výše sebe sáhá,
kohož pravá milost přemáhá,
v tom nebezpečná váha;
varuj se jie jako vraha!
- V Červená barva u milosti hoří:
pravá milost rovná se k moři.
Ktož jí do starosti dvoří,
mušíť býti pro ni v hoři.
- VI Zelená barva jest lehké ceny,
ale jest snadna k proměnění,
líba ku pohledění,
brzka také k proměnění.
- VII Brunátnú barvu mnozí mají,
neb ta tajných věcí tají.
Ktož pravú milost znají,
múdří se s tiem často obierají.
- VIII Blankytná barva jestiť zlá naděje.
Nedbaj toho, když se dobře děje,

tak jakž s věrú přěje,
tiem smutné srdéčko okřěje.

- IX Černá barva smutek plodí,
vdovskému sě stavu hodí.
Komužť žalost v srdci škodí,
mnohýt člověk v ní tak chodí.
- X Žlutú barvu toto hanie,
nebt jest hnutna klevetánie.
Nejednu pannu, paní
nebo svým jazykem lstivě raní.
- XI Modrý květ ustavičnost zvěstuje.
Blaze tomu, komužť ona přěje.
Milost, jejie milost
jestiť, jestiť mé utěšenie.